

Prinsippprogram og vedtekter

**Stå opp for
trygghet**

PRINSIPPROGRAM FOR FO 2015–2019

PRINSIPPROGRAM FOR KONGRESSPERIODEN 2015–2019

Fellesorganisasjonen (FO) organiserer barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. FO har som hovedmål å bedre medlemmenes lønns- og arbeidsforhold og ivareta deres profesjonsfaglige interesser. Forbundet skal arbeide for å vise nødvendigheten av vår kompetanse og synliggjøre profesjonenes rolle som viktige premissleverandører og bidragsyttere i velferdsstaten. FO skal drive påvirkningsarbeid innenfor tariffpolitikk, helse- og sosialpolitikk, kvinnepolitikk, likestillingspolitikk og internasjonalt arbeid. Forbundet har en tydelig verdiforankret politikk. FO er partipolitisk uavhengig og for en fri og uavhengig fagbevegelse. FO er tilsluttet LO og har organisasjonsretten når det gjelder våre profesjoner.

FO skal være en åpen, synlig og profilert organisasjon. Organisasjonsbygging og skoloring av tillitsvalgte og rekruttering står sentralt. FO skal være det naturlige valget for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere, dette gjelder også for studentene.

FOs VERDIFORANKRING

FO er både fagforening og profesjonsforbund. Dette preger vårt fokus og vår politikk. Som fagforening møter vi daglig utfordringer som gjelder medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår og vilkårene for profesjonsutøvelsen. Som profesjonsforbund organiserer vi profesjonsutøvere som arbeider innenfor velferdsstatens rammer for å yte tjenester til de mest utsatte gruppene i samfunnet. Organisasjonens verdigrunnlag er basert på begge sett med perspektiver. Verdiforankringen i FO bygger på humanisme og toleranse.

For en velferdsstat bygget på solidaritet og likeverd

FOs profesjoner er vokst fram parallelt med den norske velferdsstaten. Arbeiderbevegelsen har vært sentral i byggingen av velferdsstaten med verdier som solidaritet og kollektive løsninger. Velferdsstaten er basert på at velferdstjenestene er et offentlig ansvar, finansiert gjennom skattesystemet og basert på universelle ordninger. Til grunn ligger et system med økonomisk utjevning og omfordeling.

Den markedsliberalistiske ideologiens dominans, med privatisering, konkurranseutsetting, sosial dumping og New Public Management, representerer en trussel mot dette systemet. FO vil bekjempe fattigdom og større forskjeller i befolkningens levekår, og mener derfor at et aktivt forsvar og en aktiv videreutvikling av velferdsstaten er nødvendig.

For demokrati, rettferdighet og menneskerettigheter

Et demokratisk samfunn bygget på likhet og rettferdighet forutsetter inkludering. Hele befolkningen må gis mulighet til å delta i samfunnsutviklingen. FNs menneskerettighetserklæring inneholder verdier FO vil skal gjelde alle. Forbundet forsvare individuelle friheter som ytringsfrihet og organisasjonsfrihet.

Full likestilling mellom kjønnene og likebehandling av mennesker uavhengig av seksuell orientering, funksjonsevne, alder, livssyn, etnisk bakgrunn eller kultur er viktige mål for forbundet. FO anerkjenner den samiske befolkningens kamp for rettigheter som urbefolkning og nasjonal minoritet.

For et samfunn i pakt med miljøet

Truslene mot jordas bærekraft og mot klimaet vil ha omfattende konsekvenser for samfunnet. Måten vi lever og arbeider på, vil endre seg. Store samfunnsmessige endringer må til, og et snevert fokus på miljøpolitiske enkeltsaker er ikke tilstrekkelig.

Aktiviteter som skader klimaet må nedbygges, mens fornybar energi, energisparing og miljømessig bærekraftige aktiviteter må bygges ut. Dette må skje på en planmessig måte som opprettholder den enkeltes sosiale og økonomiske trygghet.

Plikter og rettigheter må fordeles solidarisk og alternative løsninger må utvikles. Det er en verdi for FO å ta vare på miljøet og alltid etterstrebe å handle miljøbevisst. Alle ledd i organisasjonen har ansvar for å ta miljøhensyn i sitt arbeid.

For etisk refleksjon og praksis

I møtet mellom bruker og sosialarbeider, mellom hjelp og kontroll, mellom frivillighet og tvang, mellom individ og samfunn, må FOs medlemmer håndtere etiske dilemmaer. Respekten for det enkelte menneske og for retten til et verdig liv må være grunnleggende.

Likeverd og inkludering, selvbestemmelse og engasjement, trygghet, åpenhet og omsorg er sentrale verdier som må ligge til grunn for profesjonsutøvernes praksis. Det enkelte FO-medlem er ansvarlig for egne handlinger og for å utvikle seg som profesjonsutøver gjennom etisk, faglig og juridisk refleksjon over egen praksis.

FO-medlemmer har ansvar for å varsle om forhold som skaper sosiale problemer og bidrar til sosial utstøting eller uverdige livsvilkår.

1. LØNN, ARBEIDSFORHOLD OG ARBEIDSMILJØ

En solidarisk og rettferdig lønnspolitikk skal ligge til grunn for FOs tariffpolitikk.

Trepartssamarbeidet forutsetter høy grad av organisering i arbeidslivet. Samarbeidet er bærende i den norske modellen og sikrer god involvering og gjensidig forpliktelse til å skape kvalitet i tjenestene. Fagorganisering og faglige rettigheter er grunnpilaren for et velfungerende og godt arbeidsliv. Lov og avtaleverk skal sikre dette.

FO skal forsvare en sterk arbeidsmiljølov og gode kollektive avtaler. FO skal ivareta tariffavtalens betydning og bevare streikeretten.

En god arbeidslivspolitik skal ivareta alle arbeidstakere i et livsløpsperspektiv.

1.1 Lønn

• Likelønn

Kvinner og menn skal ha lik lønn for samme arbeid og arbeid av lik verdi. Ulik lønn mellom langtidstudannede i privat og offentlig sektor og mellom kvinnedominerte og mannsdominerte områder må bekjempes. Lønn innen ett og samme forhandlingsområde skal være lik for likeverdige grupper.

Hensynet til likelønn skal være sentralt i alle deler av lønnsdannelsen, også lokalt. Frontfagsmodellen skal ikke være til hinder for å gi kvinnedominerte grupper i offentlig sektor et likelønnsloft. Offentlig sektor må derfor gis økte rammer.

• Tariffestet lønn for kompetanse

Utdanning og kompetanse skal gi lønnsmessig uttelling. Det skal gis uttelling for utdanning på alle nivåer, relevant yrkeserfaring og ansiennitet. Det skal gis lønnsmessig uttelling for ansvar og lederskap.

• Sterk sentral lønnsfastsettelse

Lønnsfastsettelsen skal i hovedsak gis sentralt. Dersom lokal lønnsdannelse blir et supplement til sentral lønnsdannelse, skal det legges sterke føringer i tråd med FOs lønnspolitikk.

• Hindre sosial dumping

Velferdstjenestene skal i hovedsak drives av det offentlige. Velferdstjenestene skal ikke drives av profittenssyn, det svekker arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår og setter kvaliteten på tilbudene i fare. Det skal være bransjevis harmonisering av tariffavtaler.

Tillitsvalgte skal ha lovfestet rett til innsyn i arbeidsavtaler samt lønns- og arbeidsforhold. Dette gjelder også ved konkurranseutsetting og privatisering av tjenester. Norske lønns- og arbeidsvilkår skal gjelde for alle som arbeider i Norge.

1.2 Arbeidsforhold

• Faste ansettelser og hele stillinger

Faste ansettelser og hele stillinger skal være hovedprinsipp i norsk arbeidsliv. Arbeidsforholdet skal være regulert gjennom et sterkt lov- og avtaleverk som sikrer god medbestemmelse. Heltid skal være en lovfestet rett.

• Normalarbeidsdagen

Normalarbeidsdagen er et viktig prinsipp for arbeidstidsregulering. Det skal gis god lønsmessig kompensasjon for ubekvem arbeidstid. FO ønsker en arbeidstidsreduksjon hvor målet er 6 timers normalarbeidsdag / 30 timers uke med full lønnskompensasjon.

• Like vilkår i alternative arbeidstidsordninger

Alternative arbeidstidsordninger skal ha minst like gode vilkår som ordinære arbeidstidsordninger. Fagforeningene skal forvalte innstillingsretten sentralt. Det stilles krav om strenge faglige begrunnelser og at hensynet til helse, miljø og sikkerhet er ivarettatt ved innføring av alternative arbeidstidsordninger. All arbeidstid der arbeidstaker står til disposisjon, skal telle som arbeidstid fullt ut og lønnes deretter.

• Gode permisjonsrettigheter

En solid og likestilt foreldrepermisjon, delt mellom foreldrene, er sentral for å oppnå et mer likestilt arbeids- og familieliv. Det er fortsatt nødvendig med en solid foreldrepermisjonskvote til far eller medforelder. Alle skal ha selvstendig rett til opptjening av fødselspenger. Det må gis gode permisjonsrettigheter med lønn ved tyngende omsorgsoppgaver.

• Gode pensjonsordninger

Sikring av gode tjenestepensjonsordninger og kampen for en fortsatt god avtalefestet førtidspensjon (AFP), er sentralt. Offentlig tjenestepensjon må tilpasses bedre for yngre årskull, og eldre årskull må få overgangsordninger som sikrer opptjente rettigheter. Svekkelser i uførepensjonene skal bekjempes. Konsekvensene av levealdersjustering og indeksering må reduseres. Studier skal godskrives med pensjonspoeng.

• Seniorpolitikk

En god seniorpolitikk handler først og fremst om en god arbeidslivspolitik der arbeidsmiljø, arbeidsbetingelser, verdsetting og utviklingsmuligheter medvirker til at arbeidstakere har mulighet til å stå i arbeid fram til pensjonsalder. Et inkluderende arbeidsliv innebærer tilrettelegging i alle livsfaser.

• Faglige karriereveier, videreutdanning, kompetanseutvikling og veiledning

Faglige karriereveier i arbeidssituasjonen bidrar til at erfaring og høy kompetanse beholdes nær brukerne. Det skal etableres systemer som legger til rette for faglig oppdatering gjennom videreutdanning og kompetanseutvikling for alle ansatte. Nyutdannede, nytilsatte og nye ledere skal sikres god oppfølging. Alle må få tid og mulighet for veiledning samt anledning til etisk og kritisk refleksjon i profesjonsutøvelsen.

• Bedre yrkesskaderettigheter

Yrkesskaderettighetene må forbedres, og arbeidstakere må sikres et hurtig og forsvarlig oppgjør. Belastningslidelser, både fysisk og psykisk, må godkjennes som yrkessykdom.

1.3 Arbeidsmiljø

• Et trygt arbeidsmiljø og vern mot vold og trusler om vold

Et godt arbeidsmiljø forebygger stress, tidspress, mobbing og konflikter, og forhindrer belastningsskader. Arbeidsmiljøet må tilrettelegges slik at det er mulig for dem som ønsker det, å stå i klientnære stillinger et helt arbeidsliv. Alle har rett til vern mot vold og trusler om vold. Det er arbeidsgivers ansvar å minimalisere risiko for vold og trusler om vold.

• Vern om varslerne

Arbeidstakere som varsler om kritikkverdige forhold, må vernes mot sanksjoner. Varslingsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven må følges opp i tråd med intensjonene, slik at arbeidstakerne sikres full ytringsfrihet.

• Personvern

Sosiale medier øker omfanget av offentlig uthenging og trakassering av sosialarbeidere. Arbeidstakerne har behov for et sterkt vern mot denne type arbeidsmiljøbelastning. Arbeidsgiverne må ivareta dette som en del av sin arbeidsmiljøpolitikk.

2. PROFESJONSPOLITISK ARBEID

Velferdsstatens oppgaver skal løses på faglig forsvarlig vis og med god kvalitet i tjenestene. Profesjonene skal utvikles gjennom både felles og spesifikt profesjonsfaglig og profesjonspolitisk arbeid. De må bygges og styrkes i både fagfelt og utdanningsfelt. Den enkelte profesjons særskilte kompetanse skal være tydelig og synlig.

Tjenestene kvalitetssikres ved å ha høy og tilpasset kompetanse nær bruker. De som søker bistand fra velferdsstatens tjenester, skal møtes av profesjonsutøvere som sikrer deres rettigheter og ivaretar deres selvbestemmelse og individuelle behov.

2.1 Profesjonsutøvelse

• Bemannings- og kompetansenormer

Bemannings- og kompetansenormer som pålegger tjenestene å skape gode rammevilkår for fagutøvelsen, skal lovfestes.

• Autorisasjon

Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere skal være autorisert.

2.2 Utdanning og forskning

• Kvalitet i profesjonsutdanningene

Utdanningenes faglige innhold, kvalitetsnivå, omfang og lengde må gjenspeile tjenestene og brukernes behov. Profesjonsutdanningenes spesifikke kompetanse må tydeliggjøres, og tverrfaglig samarbeidskompetanse må styrkes, slik at de utfyller hverandre i helse- og sosialtjenestene.

Utdanning og kompetanseutvikling må sikre at studentenes og profesjonsutøvernes kompetanse fyller profesjonenes samfunnsmandat og gir faglig trygghet. Det må sikres at et flertall av tilsatte i profesjonsutdanningene har utdanning tilsvarende den profesjonen den utdanner studenter til.

Nasjonale strukturer må sikre medlemmene muligheter til kompetanseheving på ulikt nivå; etter- og videreutdanning, klinisk kompetanse, mastergrad, ph.d. og så videre.

Det må være reell og forsvarlig skikkethetsvurdering i utdanningene. Det må sikres større likhet mellom studiene ved de ulike utdanningsinstitusjonene. Det skal være rom for lokale tilpasninger og lokale profiler, men det må være tydelig hvilken grunn- og kjernekompetanse den enkelte profesjon besitter – uavhengig av studiested. Utdanningsinstitusjonene skal være tilrettelagt for alle, uansett funksjonsevne.

• Praksisnære bachelorutdanninger

Bachelorutdanningene skal være yrkesrettede. Praksisstudier og ferdighetstrening må utgjøre en sentral del av studieløpet. Det må være minimum to brukerorienterte praksisperioder i løpet av utdanningen. Utdanning og praksisperiodene må gi studentene et reelt innblikk i praksisfeltet og følges opp av kvalifisert veileder fra egen profesjon. Tjenestestedene må pålegges å motta studenter i praksisstudier og legge til rette for veiledning og et godt læringsmiljø.

• Praksisnær forskning

FO vil ha en helhetlig gradsstruktur med bachelor, master og doktorgrad. Både tverrfaglige mastere og profesjonsmastere skal kunne lede fram til doktorgrad. Det må systematisk bygges opp sterke kompetanse- og forskningsmiljøer ved utdanningsinstitusjonene. En forutsetning er at det etableres stipendiat- og ph.d.-stillinger som prioriteres til våre profesjoner og utdanninger.

Forskning og utviklingsarbeid innenfor helse- og sosialtjenestene må styrkes og utføres i samarbeid med tjenestene. Forskningsprosjekter må ta utgangspunkt i problemstillinger fra praksisfeltet.

Ved utdanningsinstitusjonene må det opprettes mastere og doktorgradsløp i de ulike bachelorene som profesjonene bygger på.

2.3 Kompetanse

• Synlige og tydelige profesjonsutøvere

Profesjonenes felles og særskilte kompetanse skal prege kvaliteten i velferdstjenestene og være premissleverandør for teori- og tjenesteutviklingen i helse- og sosialfeltet. Profesjonene har ulik kompetanse, utfyller hverandre og har som samfunnsmandat å sikre tjenester av høy kvalitet til mennesker i utsatte livssituasjoner.

Profesjonene bidrar til tverrfaglighet i disse tjenestene. Det er viktig at den enkelte profesjons kompetanse, både gjennom profesjonsutdanningen og videre profesjonsutvikling, dekker kompetansebehovene i fagfeltene. Ambisjonene for kvalitet i den profesjonelle kompetansen og profesjonsidentiteten må være høye.

• Profesjonsutøveren som politisk aktør

Profesjonenes samfunnsmandat innebærer et kritisk blikk på de verdier og rammer som til enhver tid styrer samfunnet. Profesjonene har også en forpliktelse til å påvirke rammebetingelsene for arbeidet, og til å melde fra i de tilfellene der tiltak og tjenester får uheldige konsekvenser for grupper eller enkeltpersoner.

3. HELSE- OG SOSIALPOLITIKK

FO skal være en aktiv helse- og sosialpolitisk aktør. FO vil motvirke utviklingen av samfunnsstrukturer som skaper økte forskjeller, fattigdom, sosial ulikhet, uverdige livsvilkår og sosial utstøting. Norge skal være et land uten fattigdom. Deltakelse i arbeidsmarkedet er grunnleggende for sosial utjevning og forebygging av fattigdom. Personer med særskilte behov skal sikres tjenester av personer med høy faglig kompetanse og evne til tverrfaglig samarbeid.

3.1 Velferdsstat og sosial inkludering

• Forbyggende og helsefremmende arbeid skal prioriteres og lovfestes

Velferdsstaten representerer samfunnets sikkerhetsnett. En godt utbygd velferdsstat med gode tjenester og forsvarlige økonomiske ytelser som sikrer den enkelte mot marginalisering, er avgjørende for et godt samfunn.

• Velferdstjenestene skal finansieres av det offentlige

Det er et offentlig ansvar å sørge for at velferdstjenester er av høy kvalitet, differensierte og tilgjengelig for alle. Ideelle organisasjoner er et supplement. Ideelle og kommersielle tilbud må reguleres av det offentlige. Driftsoverskudd må benyttes til å videreutvikle tjenesten. Ideelle organisasjoner skal ha stabile vilkår, og ikke underlegges markedsbaserte, kommersielle anbudsordninger. Helseforetakene må sikres bedre folkevalgt styring og kontroll.

• Boligpolitikken skal fremme inkludering og selvbestemmelse

Alle i Norge skal bo trygt, ha en akseptabel bostandard og være i stand til å betale sine bostgifter. Kommunen må leie ut kommunale boliger med god standard. Det må finnes tilstrekkelig antall boliger som ivaretar behovet for universell utforming og boliger til store familier. Det er viktig å forebygge og bekjempe bostedsløshet, og boligsosialt arbeid skal være et prioritert område.

3.2. Lokaldemokrati og gode velferdstjenester

Kommunalt lokaldemokrati er velegnet til å sikre innbyggerne et godt velferds-samfunn. Gode lokalsamfunn bygges gjennom at kommunene har et tydelig ansvar og nok ressurser til å bygge gode tjenester, og legger til rette for arenaer for deltagelse og demokrati. Et sterkt lokalstyre forutsetter åpenhet, innsyn og høy grad av deltagelse. Politisk fokus på velferdsoppgavene, med klare målsetninger fulgt opp med de nødvendige økonomiske prioriteringer, gir gode velferdstjenester som resultat. Kommunenes evne til å løse velferdsoppgaver og gi gode offentlige tjenester er samtidig avhengig av høy og riktig kompetanse nær befolkningen, tydelig vilje og klare mål. Eventuelle endringer i kommunestrukturen må være basert på frivillighet.

3.3 Oppvekstpolitikk

• Oppvekstpolitikk i tråd med FNs barnekonvensjon

Alt arbeid med barn må skje i tråd med FNs barnekonvensjon. Denne konvensjon må ligge til grunn når det gjelder barnets stilling som eget rettssubjekt. Konvensjonen må være kjent både hos de som arbeider med barn og unge, og barn og unge selv. Innflytelse og medvirkning må tilstrebes på alle arenaer og samfunnsområder samt i viktige beslutninger som omhandler barn.

• Barnevernsloven som rettighetslov

Barnevernet er samfunnets sikkerhetsnett for barn og unges rett til en god oppvekst. Barnevernsloven må bli en rettighetslov som skal gjelde for alle barn som oppholder seg i Norge. Barnevernlovens bestemmelser om ettervern må styrkes og gjelde til ungdommen er 25 år.

Barns selvstendige rettigheter må styrkes, og loven må sikre at barns krav på beskyttelse har forrang framfor foreldrenes krav om foreldreansvar og samvær.

Barnevernlovens formål må følges opp politisk og ressursmessig.

• Gode oppvekstvilkår for alle barn og unge

Barn skal sikres likeverdige tilbud samt gode og trygge oppvekstvilkår. Alle oppvekstarenaer må være tilgjengelige for alle barn og i hovedsak være det offentliges ansvar. Samfunnet har et særlig ansvar for utsatte barn og barn med spesielle behov.

Familier til barn med omfattende bistandsbehov skal sikres avlastning og ivaretas, slik at de har rammer til å fungere som en familie.

• Gode tjenester for alle barn og unge

Det er det offentliges ansvar å sikre at alle de arenaer hvor barn og unge befinner seg, er oppbyggende.

Sterkt fokus på forebyggende arbeid er viktig. Tidlig innsats forhindrer barns lidelse og voksnes svikt. Gode barnehager, skoler og skolefritidsordninger er sentralt for alle barn. Tverrfaglighet på disse arenaene er et viktig virkemiddel for at alle barn skal følge trygghet og tilhørighet og ha en god utvikling.

Tjenestene skal være spesialiserte, koordinerte og tverrfaglige og fungere som reelle sikkerhetsnett.

3.4 Mangfold, inkludering og likestilling

FO vil ha et inkluderende samfunn hvor alle har like rettigheter og muligheter. En grunnleggende forutsetning for dette er likebehandling av mennesker uavhengig av kjønn, seksualitet, funksjonsevne, livsfase, livssyn, etnisk bakgrunn og kultur. Individuelt tilpassede tjenestetilbud krever at helse- og sosialarbeidere har evne og kunnskap til å jobbe innenfor ulike kulturelle rammer. FO vil ha en sterk velferdsstat der mennesker med sosiale problemer blir møtt med respekt og verdighet, ikke moralisme. FO skal jobbe for et samfunn preget av humanisme og toleranse, uten diskriminering, vold og fordommer. Norge må føre en human flyktning- og asylpolitikk i tråd med FNs anbefalinger og internasjonale konvensjoner.

3.5 Arbeidslivet skal være fritt for diskriminering og ha plass for alle

Deltakelse i arbeidslivet skaper sosial tilhørighet og inkludering. Offentlige tjenesteytere skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen og det må stimuleres til at flere menn velger helse- og sosialfaglige utdanninger og yrker. Arbeidslivet skal ha rammebetingelser som legger til rette for begge kjønns deltakelse i alle deler av arbeidslivet.

3.6 Selvbestemmelse og økt medvirkning må sikres både på individ- og systemnivå

Brukere er en ressurs for å forbedre og utvikle tjenestene. Det å få være ressurs og aktør i eget liv, er viktig i seg selv og for å skape utvikling og endring. Forbyggende og helsefremmende arbeid skal prioriteres og lovfestes. FO skal være en aktiv helse- og sosialpolitisk aktør. FO vil motvirke utviklingen av samfunnsstrukturer som skaper økte forskjeller, fattigdom, sosial ulikheter, uverdige livsvilkår og sosial utstøting. Norge skal være et land uten fattigdom. Deltakelse i arbeidsmarkedet er grunnleggende for sosial utjevning og forebygging av fattigdom. Personer med særskilte behov skal sikres tjenester av personer med høy faglig kompetanse og evne til tverrfaglig samarbeid.

3.7 Hindre vold, menneskehandel og seksuell trakassering

Det er et offentlig ansvar å redusere omfang og skadevirkning av vold i nære relasjoner, seksuelle overgrep og trakassering, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og prostitusjon.

4. KVINNEPOLITIKK

Over 80 prosent av FOs medlemmer er kvinner. FO er en feministisk organisasjon og har særlig fokus på kvinne- og likestillingspolitikk. De viktigste likestillingsutfordringene skyldes samfunnsstrukturer som må endres. Avdekking og motarbeidelse av kulturer, holdninger og strukturer som fører til kvinneundertrykking, er viktige elementer i arbeidet for å oppnå reell likestilling.

• Styrke kvinners posisjon i arbeidslivet

FO er som fagforening særlig opptatt av å styrke kvinners posisjon i arbeidslivet. FO ønsker et samfunn der begge kjønn har like rettigheter og plikter i arbeidslivet, samfunnet og hjemmet. Økonomisk selvstendighet er en forutsetning for likestilling. Arbeidslivet skal ha rammebetingelser som legger til rette for kvinners deltagelse. Kvinner må rekrutteres inn i lederstillinger.

• Økt kvinneheltakelse i FO og LO

Økt kvinneheltakelse i egen organisasjon og fagbevegelsen forøvrig forutsetter gode rammebetingelser som legger til rette for kvinners deltagelse. Dette krever et særlig kvinneheltakelse perspektiv.

• Beholde lovforbudet mot kjøp av seksuelle tjenester

Det er kjøperen av seksuelle tjenester som skal rammes av lovforbudet. Kvinner og menn som prostituerer seg, skal ha tilrettelagte tilbud som helsetjenester, sosiale ordninger og bistand til kvalifisering til arbeid.

• Kvinneheltakelse på vold og overgrep

Kvinner er særlig utsatt for vold i nære relasjoner, seksuelle overgrep og trakassering, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og prostitusjon. Både forebygging, hjelpetiltak og lovverket må styrkes.

5. INTERNASJONALT ARBEID OG SOLIDARITET

FOs forsvar av velferdsstat og kollektive løsninger står i opposisjon til den markedsliberalistiske ideologien som står sterkt i vår globaliserte verden. På tross av at finanskrisen og økonomisk nedgangstid har understreket behovet for statlig styring og kontroll med kapitalkraftene, står målene om frihandel og fri kapitalbevegelse fortsatt sterkt i de internasjonale finansinstitusjonene. Denne markedsliberalistiske modellen skaper også hindre for utvikling av verdens fattige land. For å svare på disse utfordringene er det nødvendig med et styrket internasjonalt samarbeid for mer rettfærdige handelsregler, sletting av u-landsgjeld og økt bistand. Parallelt med dette må faglige og demokratiske rettigheter styrkes gjennom forpliktende avtaler.

5.1 For internasjonalt fagforeningssamarbeid

Vi står fortsatt overfor et sterkt press for liberalisering av handel med tjenester gjennom ulike handelsavtaler og EUs tjenstedirektiv. Presset for å legge offentlige tjenester ut på anbud til private firmaer fortsetter i mange kommuner, og kan støtte seg på internasjonalt regelverk Norge har tilsluttet seg gjennom EØS-avtalen. EU-domstolen har de siste årene avsagt dommer som kan åpne opp for sosial dumping, og som kan få konsekvenser også for Norge. Disse utfordringene krever et internasjonalt svar fra fagbevegelsens side.

5.2 For internasjonal fagutveksling

En globalisert verden har mange konsekvenser som betyr utfordringer for helse og sosialfaglig arbeid som fag. Migrasjon og innvandring skaper kulturelle møter som gir oss nye utfordringer, og et felles arbeidsmarked innenfor EU/EØS-området skaper utfordringer når det gjelder faglige standarder, autorisasjonsordninger og utdanningskrav. Det er viktig å skape arenaer for yrkesfaglig dialog på tvers av landegrensene. FO deltar derfor aktivt i International Federation of Social Workers (IFSW), International Association of Social Educators (AIEJI) og de nordiske sammenslutningene Nordiske Sosionomforbunds Samarbeidskomité (NSSK) og Nordisk Forum for Sosialpedagoger (NFFS).

5.3 For internasjonal solidaritet

Fagbevegelsen har lange tradisjoner innenfor internasjonalt solidaritetsarbeid. Gjennom solidaritet møter vi en situasjon hvor menneskerettigheter og faglige rettigheter brytes, eller hvor krig, diktatur og undertrykkelse preger hverdagen. FO vil derfor gi støtte til helse- og sosialarbeider- og fagforeningskolleger, slik at de får muligheter til å organisere seg, drive politisk påvirkning og faglig kamp, samt til fagutvikling og fagutveksling. FO vil støtte og bidra i utviklingsprosjekter hvor sosialt- og sosialpedagogisk arbeid er viktige elementer, samt støtte tiltak som kan styrke global forståelse og internasjonalt engasjement blant FOs medlemmer.

VEDTEKTER FOR FO 2015–2019

§ 1. ORGANISASJON

Forbundets navn er Fellesorganisasjonen (FO).

FO er medlem av Landsorganisasjonen i Norge (LO).

FO er partipolitisk uavhengig.

§ 2. FORMÅL

FO skal være den ledende arbeidstakerorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. FO skal fremme medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår og være ledende på helse- og sosialpolitikk, yrkesetikk og profesjonsfag.

FO skal:

- Arbeide for bedring av medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår.
- Arbeide for en stadig utvikling av profesjonsfagene og utdanningene.
- Være pådriver i helse- og sosialpolitikk.
- Arbeide for å fremme medlemmenes faglige og etiske standard.
- Arbeide for et solidarisk samfunn hvor grunnpilarene er likeverd, trygghet og alles rett til utdanning og arbeid.
- Kjempe for likestilling mellom kjønnene.
- Bekjempe diskriminering, undertrykkelse og forfølgelse på grunn av alder, seksuell orientering, etnisitet, religion, livssyn eller kulturelle holdninger.
- Fremme samarbeid mellom kolleger og organisasjoner på det helse- og sosialfaglige felt i inn- og utland.
- Arbeide for at fagorganisasjonen alltid er fri og uavhengig.

§ 3. MEDLEMSKAP

Vilkår for medlemskap:

1. Fullført bachelorutdanning for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere eller velferdsvitere.
2. Dispensasjon kan gis for søkere med sammenlignbare utdanninger. Dispensasjonssøknader behandles av arbeidsutvalget.
3. Studenter ved godkjente bachelorutdanninger (jf. pkt. 1 og 2).

Medlemskategorier:

- a) Yrkesaktive medlemmer
- b) Ikke-yrkesaktive medlemmer
- c) B-medlemmer - yrkesaktive medlemmer (jf. Pkt. 1 og 2 over) som arbeider i sektor/bransje/bedrift hvor forbundet ikke har grunnlag for å opprette tariffavtale. Søknader om B-medlemskap behandles som i pkt. 2.

- d) Studentmedlemmer ved bachelorutdanningene. Studentmedlemmer som tar master- eller annen videreutdanning som har studiet som hovedbeskjeftigelse.
- e) Pensjonister/stønadmottakere

Medlemmene er forpliktet til å rette seg etter forbundets vedtekter og yrkesetiske grunnlagsdokument.

Personer som er medlemmer av rasistiske, nazistiske og/eller fascistiske organisasjoner, eller gir til kjenne at de støtter disse, kan ikke være medlemmer av FO.

Ved flytting til utlandet gis medlemmet hvilende rettigheter. Yrkesaktive medlemmer i utlandet betaler kontingent som B-medlem. Medlemmet tilhører fortsatt sin fylkesavdeling.

§ 4. FOs ORGANISASJONSLEDD ER:

- Landsmøte
- Landsstyret
- Arbeidsutvalget
- Fylkesavdelinger
- Klubber

§ 5. LANDSMØTE

§ 5.1 Generelt

Landsmøtet er FOs høyeste organ.

Landsmøtet avholdes hvert fjerde år, ordinært innen utgangen av november, og innkalles av arbeidsutvalget med minst 36 ukers varsel.

Medlemmer som ønsker å fremme forslag for landsmøtet, sender det til sin fylkesavdeling. For at forslaget skal kunne behandles på landsmøtet, må det ha alminnelig flertall i fylkesavdelingens representantskap. Det samme gjelder for forslag fremmet av fylkesavdelingens styre.

FO-Studentene fremmer saker etter behandling i sine beslutningsorganer.

Saker fylkesavdelingene ønsker behandlet på landsmøtet, sendes arbeidsutvalget minst 24 uker før landsmøtet.

Saker til landsmøtet med landsstyrets innstilling skal foreligge og gjøres tilgjengelig for medlemmene minst fem uker før landsmøtet.

I umiddelbar tilknytning til landsmøtet avholdes det profesjonsfaglige konferanser for de respektive seksjonenes landsmøtedelegater. Konferansene tar opp sentrale profesjonsfaglige spørsmål for seksjonene.

§ 5.2 Representasjon

Landsmøtets delegater består av 157 fylkesavdelingsdelegater, 12 studentdelegater, en delegat fra velferdsviterutvalget og landsstyrets medlemmer.

Ansattes representant i landsstyret møter med tale- og forslagsrett.

FO-Studentenes representanter i landsstyret møter med tale- og forslagsrett.

Ledere for yrkesetisk råd, kontrollkomite og valgkomite møter med talerett.

Ledere for faggrupper kan møte med talerett.

Landsmøtets 157 fylkesavdelingsdelegater velges av fylkesavdelingenes representantskap. FO deles inn i 57 valgområder slik at hver seksjons medlemmer i hver fylkesavdeling utgjør ett valgområde.

Kun seksjonsmedlemmene i det enkelte valgområdet har stemmerett ved valget av delegater.

Hvert valgområde tildeles en delegat uavhengig av medlemstall. De øvrige delegatene fordeles prosentvis mellom valgområdene på bakgrunn av medlemstall pr. 01.04 samme år som landsmøtet holdes.

Velferdsviterutvalget velger en fra utvalget som delegat til landsmøtet.

FO-Studentene velger 12 delegater, hvorav alle bachelorutdanningene, jfr. § 3.1. er representert.

Landsmøtedelegatene må være à jour med medlemskontingenten. Fullmaktene skal være underskrevet av to av fylkesavdelingsstyrets medlemmer. Studentdelegatenes fullmakter skal være underskrevet av FO-Studentenes leder.

Arbeidsutvalget oppnevner fullmaktskomité som gransker fullmaktene og legger fram sin innstilling for landsmøtet som gjør endelig vedtak om fullmaktens godkjenning.

FO dekker reise- og oppholdsutgifter for innkalte landsmøteditakere.

§ 5.3 Dagsorden

1. Åpning
2. Innkallingens lovlighet
3. Konstituering
 - 3.1 Valg av dirigenter
 - 3.2 Valg av sekretærer
 - 3.3 Valg av protokollkomité på 3 medlemmer
 - 3.4 Valg av redaksjonskomitéer
4. Godkjenning av fullmakter
5. Godkjenning av sakliste, dagsorden og forretningsorden
6. Beretninger
7. Regnskap
8. Saker lagt fram av eller gjennom landsstyret
9. Prinsippprogram
10. Økonomi
 - a. Økonomiske prioriteringer for perioden.
 - b. Fastsetting av kontingent
11. Valg av:
 - 11.1 Arbeidsutvalg: forbundsleder, nestleder og tre AU-medlemmer med ansvar for å lede profesjonsråd. Alle velges ved særskilte valg.
 - 11.2 Landsstyrets fylkesavdelingsrepresentanter: En representant og to vararepresentanter fra hver fylkesavdeling, en fra hver seksjon. Valgkomiteen avgir sin innstilling på bakgrunn av prioritert innstilling fra fylkesavdelingens representantskapsmøte. Ved valg av faste fylkesavdelingsrepresentanter skal det sikres at ingen profesjon har flertall alene.
 - 11.3 Leder og to medlemmer til kontrollkomité.
 - 11.4 Valg av valgkomité: leder og seks medlemmer. Alle seksjonene skal være representert, og ingen seksjon skal ha flertall alene. Hver profesjon har to vararepresentanter, 1. og 2. vara. Leder i valgkomiteen skal ha to vararepresentanter, 1. og 2. vara, som velges blant valgkomiteens medlemmer.
 - 11.5 Yrkesetisk råd.
 - 11.6 Andre tillitsvalgte.
 - 11.7 Representanter med vararepresentanter til LOs representantskap.
 - 11.8 Representanter med vararepresentanter til LOs kongress.

Saker som ikke er satt opp på dagsordenen, kan ikke avgjøres av landsmøtet. Landsmøtet kan likevel med 2/3 flertall vedta å behandle forslag til utadrettede uttalelser. I hvilket omfang og på hvilken måte, vedtas av landsmøtet under sak 5.

§ 5.4 Stemmerett, behandlings- og avstemningsregler

Stemmerett har alle lovlig valgte delegater og landsstyrets medlemmer.

Alle avstemninger foretas i samlet landsmøte. Ved avstemning har hver delegat en stemme.

Alle saker, dersom ikke annet er bestemt, blir avgjort ved votering med alminnelig flertall. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet. Ved valg kreves alminnelig flertall.

§ 6. EKSTRAORDINÆRT LANDSMØTE

Ekstraordinært landsmøte innkalles etter vedtak i arbeidsutvalget, landsstyret eller landsmøtet, eller dersom minst 10 % av medlemmene skriftlig krever det.

Det avholdes etter de samme regler som for ordinært landsmøte, dog med innkallingstid på 2 måneder.

Det kan bare gjøres vedtak i saker som er nevnt i innkallingen. Møtet kan ikke heves før dets protokoll er godkjent.

§ 7. LANDSSTYRET

Landsstyret er FOs høyeste organ i landsmøte-perioden.

Landsstyrets medlemmer består av: arbeidsutvalget, og landsmøtevalgte representanter fra fylkesavdelingene (jfr. § 5.3).

Andre som tiltrer landsstyret med tale- og forslagsrett:

- Ansattes representant
- En representant fra FO-Studentene.
- En representant fra velferdsviterutvalget

Den ansattes representant med vara velges av og blant de ansatte i FO.

FO studentene velger på sitt landsting, av og blant sine medlemmer, en representant med tale- forslags- og stemmerett og en representant med tale- og forslagsrett, samt to personlige vara til disse.

Landsstyrets fylkesavdelingsrepresentanter møter fast i de respektive representantskap og fylkesavdelingsstyrer.

Landsstyret innkalles minst 5 ganger i året. Innkalling skal skje skriftlig med minst 4 ukers varsel. Arbeidsutvalget innkaller ellers landsstyret når det er påkrevd eller når minst 2/3 av landsstyrets fylkesavdelingsrepresentanter krever det.

Saker kan også sendes landsstyret for skriftlig avgjørelse.

Landsstyret er beslutningsdyktig når minst 2/3 av medlemmene er til stede.

Alle saker i landsstyret avgjøres ved alminnelig flertall. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme, unntatt ved valg av leder, da avgjøres valget ved loddtrekning etter andregangs votering.

Det føres protokoll fra landsstyrets møter.

Landsstyret skal behandle og avgjøre saker som følge av at landsstyret er FOs øverste myndighet mellom landsmøtene.

Landsstyret skal særlig:

- Vedta handlingsplaner på de ulike politikkområdene
- Vedta budsjett
- Godkjenne regnskapene
- Behandle krav til tariff- og hovedavtaleforhandlinger og resultatet av disse
- Opprette faste stillinger sentralt og lokalt
- Inngå tariffavtale med FOs ansatte
- Fastsette lønns- og arbeidsvilkår for tillitsvalgte
- Foreta suspensjon dersom tillitsvalgte lokalt eller sentralt i organisasjonen ikke utfører sitt verv i tråd med vedtekter og overordna politiske dokumenter
- Foreta suppleringsvalg til landsmøtevalgte organer ved frafall
- Velge landsstyrets faste utvalg, og fastsette mandat for disse samt for yrkesetisk råd
- Opprette og velge medlemmer til andre rådgivende utvalg
- Fastsette grensene for den enkelte fylkesavdelings organisasjonsområde
- Fastsette de økonomiske rammebetingelsene for fylkesavdelingene
- Behandle dispensasjonssøknader fra fylkesavdelingene vedrørende sammensetning av fylkesavdeling
- Behandle og følge opp årsrapportene fra fylkesavdelingene
- Ha overordnet ansvar for å utarbeide kompetanse- og opplæringsplan for alle tillitsvalgte, og følge opp at det blir gjennomført.
- Ha et særskilt ansvar for å ivareta profesjonenes interesser
- Opprette tre profesjonsråd og velge åtte medlemmer til hver av disse. Dette skal skje på første landsstyremøte etter landsmøtet. Fylkesavdelingene sender inn forslag på medlemmer til valgkomiteen, som innstiller til landsstyret. Når

det enkelte profesjonsråd velges av landsstyret er det kun representanter for den enkelte profesjon som har stemmerett.

- På første landsstyremøte etter kongress skal landsstyret velge en representant og to vararepresentanter til landsstyret fra velferdsviterne.
- Være ankeinstans for godkjenningssutvalg
- Fremme profesjonsfaglige spørsmål i den offentlige debatten
- Behandle saker fremmet av fylkesavdelingene
- Velge seks måneder før landsmøtet en settevalgkomitee på tre medlemmer som er sammensatt av en fra hver profesjon. Settevalgkomiteen innstiller på medlemmer til valgkomiteen som skal velges på landsmøtet, og fungere mellom landsmøtene.

Ved valg av profesjonsråd skal det tas hensyn til representasjon fra lokalt profesjonsfaglig arbeid, utdanningsinstitusjonene og faggruppene.

§ 8. ARBEIDSUTVALGET

Arbeidsutvalget er FOs utøvende og høyeste organ mellom landsstyremøtene.

Arbeidsutvalget består av 5 medlemmer (jfr. § 5.3).

Administrativ leder møter i arbeidsutvalget

Ansattes representant møter med tale- og forslagsrett når dette organ behandler saker som gjelder de ansatte.

Arbeidsutvalget setter i verk landsmøtets og landsstyrets vedtak og sørger for at organisasjonens funksjoner blir utført i henhold til vedtekter og formål.

Arbeidsutvalget og arbeidsutvalgets medlemmer har helhetlig ansvar for FOs politikk.

Arbeidsutvalget skal særlig:

- Representere FO utad
- Disponere vedtatte budsjett og være ansvarlig for regnskapsførsel
- Ta seg av løpende saker
- Tilsette FOs personell
- Ha regelmessig kontakt med og oppfølging av fylkesavdelingene
- Behandle søknader om medlemskap jf. § 3 punkt 2.
- Koordinere de organisatoriske og politiske forberedelsene til landsstyremøter og landsmøtet
- Avgi høringsuttalelser

- Koordinere det profesjonsfaglige arbeidet i FO
- Følge opp de landsdekkende faggruppene
- Behandle og forberede saker fra fylkesavdelingene for landsstyret.

Til arbeidsutvalget har medlemmene møteplikt. Arbeidsutvalget er beslutningsdyktig når minst 3 av medlemmene er til stede. Alle saker i arbeidsutvalget avgjøres ved alminnelig flertall. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme.

Det føres protokoll fra møtene. Landsstyret tar protokollen til etterretning.

Forbundsleder gis fullmakt til å fatte vedtak mellom arbeidsutvalgsmøtene når dette anses nødvendig. Slike vedtak legges fram for arbeidsutvalget i førstkommende møte

§ 9. SEKSJONENE

§ 9.1 Seksjonene

Medlemmene i FO tilhører en av følgende seksjoner:

- Barnevernspedagog
- Sosionom
- Vernepleier

Velferdsviterne tilhører sosionomseksjonen. Medlemmer som ikke har bachelor som barnevernspedagog, sosionom, vernepleier eller velferdsviter seksjonsplaseres etter følgende prioriterte kriterier: arbeidsområde, utdanning, medlemmets eget ønske.

§ 10. KOMITÉER, RÅD OG UTVALG

§ 10.1 Kontrollkomité

Landsmøtet velger en sentral kontrollkomité som har til oppgave å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som blir gjort er i samsvar med vedtekter og vedtak i landsmøtet, landsstyret og AU.

Komitéen følger instruks vedtatt av landsmøtet.

Medlemmer i kontrollkomitéen kan ikke ha andre verv i FO.

§ 10.2 Valgkomité

Landsmøtet velger en sentral valgkomité som har til oppgave å foreslå kandidater til:

- Landsmøtevalgte verv unntatt til valgkomiteen
- Faste utvalg som velges av landsstyret
- Supplering i landsmøte-perioden

Valgkomiteen har innstillingsmyndighet.

§ 10.3 Profesjonsråd

Profesjonsrådene har ansvar for å arbeide med medlemmenes interesser i spørsmål som gjelder bachelorutdanningene og utdanninger utover bachelor-nivå, fagutvikling, fagkritikk, yrkesetikk og andre profesjonsfaglige spørsmål.

Den enkelte seksjon ledes av et profesjonsråd bestående av leder (AU-medlem jf. § 5.3 pkt., 11.1), og åtte medlemmer valgt av landsstyret (Jf. § 7, kulepkt. 18).

Profesjonsrådet ledes av AU-medlem med ansvaret for seksjonens arbeidsområde.

Velferdsviterutvalget har en representant med vara i profesjonsrådet for sosionomer.

FO-studentene velger inn en representant med vara fra respektiv utdanning. Denne møter med tale-, forslags- og stemmerett.

Profesjonsrådet skal særlig:

- Stimulere til idéskaping, nettverksbygging og debatt innen ulike arbeidsområder og i yrkesgruppa for øvrig
- Bidra til å kritisk utvikle profesjonsfaget innen forskning, utdanning og i praksisfeltet
- Utvikle og legge til rette for samarbeid mellom de tre seksjonene og andre fagmiljøer
- Uttale seg i sentrale spørsmål som gjelder utdanning, kompetansebehov, yrkesetikk mv.
- Avholde minst et felles møte mellom de tre profesjonsrådene pr. halvår
- Arbeide med å gi råd til landsstyret om sentrale spørsmål som gjelder den enkelte profesjon
- Profesjonsrådet har ansvar for å arrangere konferanser og utvikle kontakt og samarbeide med de lokale profesjonsutvalgene
- Tildele fagstipend

§ 10.4 Landsstyrets rådgivende utvalg

1. Landsstyret skal oppnevne rådgivende forhandlingsdelegasjon for en toårsperiode som følger tariffoppgjørene

2. Landsstyret skal oppnevne velferdsviterutvalg

3. Landsstyret kan opprette rådgivende utvalg

De rådgivende utvalgene skal innhente kunnskap, utrede og gi råd innenfor områder fastsatt av landsstyret.

Landsstyret fastsetter utvalgenes endelige mandat.

§ 10.5 Landsomfattende faggrupper

Landsstyret kan vedta organisering av landsomfattende faggrupper. Landsstyret vedtar retningslinjer for faggruppene og avsetter midler til faggruppenes virksomhet under den årlige budsjettbehandlingen.

§ 10.6 Yrkesetisk råd

Velges av landsmøtet og sammensettes med tre medlemmer fra hver seksjon og en fra velferdsviterne. Kun ett av disse medlemmene kan ha en annen utdanning enn bachelor som barnevernspedagog, sosionom, vernepleier eller velferdsviter. I tillegg oppnevnes to eksterne medlemmer.

Rådets mandat er å bidra til etisk refleksjon og bevissthet blant profesjonsutøverne, holde etisk diskusjon høyt på organisasjonens og seksjonenes dagsorden og behandle klager på profesjonsutøvelse. Rådet tar imot henvendelser for råd og drøfting av etiske spørsmål.

Landsstyret fastsetter rådets endelige mandat.

§ 10.7 Godkjenningutvalg

Godkjenningutvalg for de respektive seksjonene oppnevnes av landsstyret etter innstilling fra profesjonsrådene

§ 11 FYLKESAVDELINGENE

§ 11.1 Fylkesavdelingens organisasjonsområde

Landsstyret fastsetter grensene for den enkelte fylkesavdelings organisasjonsområde.

Fylkesavdelingen organiserer medlemmer av FO som arbeider eller studerer i fylkesavdelingens organisasjonsområde. For andre medlemmer gjelder bostedsadresse.

Landsstyret avgjør unntak fra disse bestemmelsene.

§ 11.2 Fylkesavdelingens ansvar

Være kjent med FOs vedtekter og følge disse.

Disponere økonomien i tråd med landsmøtets og landsstyrets prioriteringer.

Følge FOs overordnede politikk som vedtas av forbundets organer.

§ 11.3 Fylkesavdelingens oppgaver

Fylkesavdelingen har følgende hovedarbeidsoppgaver:

- Ivareta medlemmenes interesser i lønns- og arbeidsforhold
- Arbeide for profesjonsfaglig aktivitet og utvikling
- Arbeide for å fremme helse- og sosialpolitisk aktivitet og utvikling
- Utvikle og vedlikeholde et effektivt lokalt tillitsvalgtsapparat, herunder opprette og opprettholde klubber og studentenes lokallag
- Verve medlemmer til organisasjonen, herunder studenter ved grunnutdanningene
- Drive tillitsvalgt skolering og avholde tillitsvalgt konferanser
- Arrangere medlemsmøter, kurs og andre tiltak om spørsmål innenfor medlemmenes fagområde og arbeidsforhold
- Tildele økonomiske midler til drift av klubbene
- Bistå fylkesavdelingsoverskridende klubber i samarbeid med de andre berørte fylkesavdelingene. Fylkesavdelingsoverskridende klubber tildeles midler forholdsmessig fra de respektive fylkesavdelingene.
- Forpliktet til å samarbeide om nødvendige fylkesavdelingsoverskridende tiltak og aktiviteter
- Årlig sende en årsrapport med regnskap, budsjett og aktivitetsrapport til landsstyret
- Arbeide for å fremme solidaritet og samarbeid med andre fagorganisasjoner, profesjoner og ulike brukergrupper
- Fremme aktuelle saker for landsstyret

§ 11.4 Fylkesavdelingens årsmøte

Årsmøtet er fylkesavdelingens høyeste myndighet og avholdes hvert andre år innen utgangen av mars.

Fylkesavdelingsstyret innkaller til årsmøtet med minst seks ukers varsel. Medlemmer og klubber som ønsker å fremme forslag til årsmøtet må gjøre dette minst fire uker før årsmøtet holdes.

Saker til årsmøtet med styrets innstilling gjøres tilgjengelig for medlemmene minst to uker før årsmøtet holdes. Saker som ikke er ført opp på dagsorden kan behandles dersom 2/3 av årsmøtet ønsker dette.

Alle saker i fylkesavdelingens årsmøte avgjøres med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme, unntatt ved valg av leder, da avgjøres valget ved loddtrekning etter andregangs votering.

Årsmøtet har følgende dagsorden:

1. Åpning
2. Konstituering
 - 2.1 Innkallingens lovlighet
 - 2.2 Valg av dirigent(er)
 - 2.3 Valg av sekretær(er)
 - 2.4 Valg av protokollkomité
 - 2.5 Valg av redaksjonskomité
 - 2.6 Valg av tellekorps
 - 2.7 Godkjenning av sakliste og dagsorden
 - 2.8 Godkjenning av forretningsorden
3. Årsberetning
4. Regnskap og kontrollkomiteens beretning
5. Innkomne forslag og fylkesavdelingens handlingsprogram
6. Økonomi
 - 6.1 Økonomiske prioriteringer for årsmøteperioden
 - 6.2 Budsjett
7. Fastsetting av representantskapets størrelse og sammensetning (jf. § 11.5)
8. Valg av:
 - a) Fylkesavdelingsstyret: Leder, nestleder(e), fylkessekretær, kasserer og minst fem styremedlemmer. Blant styremedlemmene skal det være en profesjonsfaglig ansvarlig for hver seksjon.
 - b) Profesjonsfaglige utvalg. Ved valg av profesjonsfaglige utvalg har bare representanter fra aktuell seksjon stemmerett.

- c) Rådgivende utvalg
- d) Valgkomité.
- e) Kontrollkomité
- f) Andre valg

Valgbare er alle medlemmer – unntatt B-medlemmer – av fylkesavdelingen som er à jour med kontingenten.

Fylkesavdelingens representantskap møter med tale-, forslags- og stemmerett.

Andre medlemmer av FO har møte-, tale- og forslagsrett.

Ekstraordinært årsmøte kan avholdes etter vedtak i fylkesavdelingens styre, representantskapet, eller når minst 1/3 av medlemmene skriftlig forlanger det. Det innkalles med minst tre ukers varsel og kan bare gjøre vedtak i de saker som er meldt i innkallingen.

Fylkesavdelingen sender innen fire uker etter årsmøtet utskrift av protokollen til FOs arbeidsutvalg. Utskriften skal omfatte årsberetning, regnskap, kontrollkomiteens beretning, budsjett, samt de valg årsmøtet har gjort.

§ 11.5 Fylkesavdelingens representantskap

Representantskapet er fylkesavdelingens høyeste organ mellom årsmøtene.

Representantskapet består av valgte representanter fra klubber, samt styret i fylkesavdelingen, inklusive landsstyrerepresentanten, ledere for fylkesavdelingens utvalg og representantene fra FO-studentene.

Størrelse og sammensetning av representantskapet vedtas av årsmøtet.

Fylkesavdelingsstyret innkaller representantskapet til møte minst to ganger i året.

Representantskapets medlemmer innkalles med minst fire ukers varsel. Fylkesavdelingsstyret innkaller ellers representantskapet når det finner det påkrevd eller når minst 2/3 av representantskapets medlemmer krever det.

Representantskapet behandler forslag til saker og valg av delegater til landsmøtet, og nominasjon av representant til landsstyret med vara. Dette skjer innenfor de frister som framgår av § 5.

Representantskapet velger året før årsmøtet en settevalgkomite på tre medlemmer som er sammensatt av en fra hver profesjon. Settevalgkomiteen innstiller på medlemmer til valgkomiteen som skal velges på årsmøtet, og fungere mellom årsmøtene.

Det første representantskapsmøtet i det året det ikke er årsmøte, vedtar fylkesavdelingens budsjett samt godkjenner fylkesavdelingens regnskap for foregående år.

Alle saker i representantskapet avgjøres med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme, unntatt ved valg av leder, da avgjøres valget ved loddtrekning etter andregangs votering.

Det føres protokoll fra representantskapsmøtene.

§ 11.6 Fylkesavdelingsstyret

Fylkesavdelingsstyret er fylkesavdelingens utøvende organ. Fylkesavdelingsstyret sammensettes slik at ingen seksjon har flertall alene. Annen sammensetning krever dispensasjon fra landsstyret.

Fylkesavdelingsstyrets medlemmer har tale-, forslags- og stemmerett.

Fylkesavdelingens landsstyrerepresentant møter fast i fylkesavdelingsstyret med tale-, forslags- og stemmerett.

FO-Studentene velger to representanter til fylkesavdelingsstyret, hvorav den ene har tale- forslags- og stemmerett. Den andre representanten har tale- og forslagsrett.

Fylkesavdelingsstyret er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme. Fylkesavdelingsstyret fører protokoll fra sine møter.

Fylkesavdelingsstyrets arbeidsutvalg består normalt av leder, nestleder og fylkessekretær og fungerer mellom styremøtene etter fullmakt gitt av fylkesavdelingsstyret.

Mellom møtene i fylkesavdelingsstyrets arbeidsutvalg har leder fullmakt avgitt av fylkesavdelingsstyrets arbeidsutvalg.

§ 11.7 Fylkesavdelingenes utvalg

§ 11.7.1 Kontrollkomité

Kontrollkomiteen består av tre medlemmer valgt av årsmøtet og følger instruks for fylkesavdelingenes kontrollkomiteer vedtatt i landsstyret. Medlemmer i kontrollkomiteen kan ikke ha andre verv i FO.

§ 11.7.2 Valgkomité

Valgkomiteen består av like mange medlemmer fra hver seksjon. Valgkomiteen velges av årsmøtet, og forbereder valg til påfølgende årsmøte samt suppleringsvalg i perioden og delegater til landsmøtet.

§ 11.7.3 Rådgivende utvalg

Fylkesavdelingen kan ha følgende rådgivende utvalg:

- Tariiffpolitisk utvalg
- Helse- og sosialpolitisk utvalg
- Studieutvalg
- Kvinnepolitisk utvalg
- Informasjonsutvalg
- Internasjonalt utvalg
- Seniorpolitisk utvalg

Disse velges på årsmøtet med mindre fullmakten overføres styret.

Utvalg skal, dersom de ivaretar alle profesjonene, fortrinnsvis sammensettes slik at alle seksjonene er representert.

§11.7.4 Profesjonsfaglige utvalg

Profesjonsfaglig utvalg velges av årsmøtet med mindre fullmakten overføres styret.

Profesjonsfaglig utvalg velges for hver seksjon med profesjonsfaglig ansvarlig som leder, eller det velges et felles profesjonsfaglig utvalg.

Velges felles profesjonsfaglig utvalg skal dette sammensettes slik at ingen seksjon har flertall alene. Alle seksjonene må være representert. En av de profesjonsfaglig ansvarlige i fylkesavdelingsstyret velges som leder av utvalget.

§ 12. KLUBBER

§ 12.1 Klubbens organisasjonsområde

Innen fylkesavdelingens område opprettes det klubber. Den enkelte klubbs organisasjonsområde fastsettes av fylkesavdelingens representantskap. Organisasjonsområdet for fylkesavdelingsoverskridende klubber avklares mellom berørte fylkesavdelinger.

Klubbene er FOs lokale organisasjonsledd og skal i hovedsak ivareta medlemmenes arbeidstakerinteresser og fremme engasjement i profesjonsfaglige og helse- og sosialpolitiske saker.

Klubbene skal aktivisere medlemmene på de ulike arbeidsplassene/virksomhetene og verve nye medlemmer.

Klubbene skal behandle saker som medlemmene ønsker å behandle på klubb eller fylkesavdelingsnivå, eller som er oversendt fra fylkesavdelingens representantskap eller fylkesavdelingsstyret.

Klubbene har ansvar for å forestå valg av tillitsvalgte etter hovedavtalen.

Klubbene kan ta suverene beslutninger innen sitt område/virksomhet. Slike vedtak må være innen rammen av forbundets vedtekter, politiske program og vedtak. Klubbene kan fremme saker til fylkesavdelingene.

§ 12.2 Klubbens organisasjonsmodell

Klubbene organiseres normalt etter en allmøtemodell, men kan organiseres etter en representantskapsmodell, avhengig av størrelse, geografiske forhold mv. Slik organisering må godkjennes av fylkesavdelingens styre etter søknad fra klubben. Fylkesavdelingsoverskridende klubber organiseres normalt etter representantskapsmodellen.

I allmøtemodellen innkalles alle klubbens medlemmer til års- og medlemsmøter.

I representantskapsmodellen er det de FO-tillitsvalgte i klubbens organisasjonsområde som innkalles til års- og representantskapsmøter. Representantskapsmodellen forutsetter at det tilrettelegges for medlemsmøter eller lignende innen de enkelte avgrensede geografiske, administrative/organisatoriske eller andre enheter av FO-klubbens organisasjonsområde.

§ 12.3 Klubbens årsmøte

Årsmøtet er klubbens høyeste myndighet og avholdes minimum hvert andre år. Klubbens årsmøte innkalles med minst 14 dagers varsel. Årsmøtet avholdes innen utgangen av februar.

Årsmøtet har følgende dagsorden:

1. Åpning
2. Konstituering
 - a. Innkallingens lovlighet
 - b. Valg av dirigent(er)
 - c. Valg av sekretær(er)
 - d. Valg av protokollkomité
 - e. Godkjenning av dagsorden og forretningsorden
3. Årsberetning
4. Regnskap
5. Saker
6. Budsjett
7. Valg av:
 - a. Klubbstyre: Leder og styremedlemmer (eventuelt betegnet som nestleder/ sekretær/kasserer/profesjonsfaglig ansvarlige/styremedlemmer m.m).
 - b. Representant(er) til representantskapet i fylkesavdelingen
 - c. Andre valg

Alle saker i klubbens årsmøte avgjøres med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme, unntatt ved valg av leder, da avgjøres valget ved loddtrekning etter andregangs votering.

Utskrift av protokollen fra årsmøtet sendes fylkesavdelingen senest fire uker etter årsmøtet. Utskriften skal omfatte årsberetning, regnskap og budsjett, samt de valg årsmøtet har gjort.

Årsmøteprotokollen skal gjøres tilgjengelig for alle medlemmer i klubben.

Ekstraordinært årsmøte kan avholdes etter vedtak i klubbstyret, medlemsmøtet/representantskapet, eller når minst 1/3 av medlemmene skriftlig forlanger det. Det innkalles med minst en ukes varsel, og kan bare gjøre vedtak i de saker som er meldt i innkallingen.

§ 12.4 Medlemsmøte/representantskapsmøte i klubben

Medlemsmøtet/representantskapet er klubbens høyeste myndighet mellom årsmøtene.

Kunngjøring av møtene med dagsorden skal skje med minst en ukes varsel.

§ 12.5 Klubbstyret

Klubbstyret er klubbens utøvende organ.

Klubbstyret er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet gjelder leders stemme som dobbeltstemme.

§ 13 FO-STUDENTENE

FO-Studentene er en sammenslutning av studentmedlemmene i FO og underlagt landsmøtet. Organiseringen er landsomfattende, hvor lokallagene er representert i aktuelle fylkesavdelinger og fylkesavdelingene skal støtte lokal-lagenes arbeid jf. § 11.3 kulepunkt 4. FO-Studentenes arbeidsutvalg er underlagt FO-Studentenes landsting. FO-Studentenes landsting fastsetter FO-Studentenes vedtekter.

FO-Studentenes aktiviteter finansieres gjennom årlige bevilgninger i landsstyret.

§ 14. KVOTERING

Ved valg til landsmøtet, landsstyret, arbeidsutvalget, fylkesavdelingsstyrene og vedtektsfestede komiteer, råd og utvalg skal minst 50 % av de valgte være kvinner.

Ved valg til klubbstyrer samt andre råd og utvalg lokalt og sentralt skal det tilstrebnes at minst 50 % av de valgte er kvinner

§ 15. TIDSSKRIFT

FO utgir tidsskriftet Fontene med jevnlig utgaver av spesialnummeret Fontene Forskning. Tidsskriftenes formål, utgivelseshyppighet og omfang fastsettes av landsstyret.

§ 16. ØKONOMI/KONTINGENT

§ 16.1 Kontingent

Med kontingent menes det medlemmene betaler for sitt medlemskap i FO.

FOs ordinære kontingent for yrkesaktive medlemmer fastsettes av landsmøtet.

Kontingent for øvrige medlemskategorier fastsettes av landsstyret. Kontingent for yrkesaktive medlemmer betales fortrinnsvis ved lønnstrekk.

§ 16.2 Fylkesavdelingstilskudd

Fylkesavdelingstilskuddet fastsettes av landsstyret under den årlige budsjett-behandlingen.

§ 16.3 Ekstrakontingent ved arbeidsstans

Ved arbeidsstans i forbindelse med tariffkrav kan landsstyret vedta ekstrakontingent.

§ 17. REGNSKAP/REVISJON

§ 17.1 Årsoppgjør og revisjon

FOs samlede regnskap gjøres opp og revideres ved avslutning av hvert regnskapsår.

Revisjonen skal utføres av statsautorisert revisor.

§ 17.2 Årsregnskap

FOs samlede regnskap, revisjonsberetning og beretning fra kontrollkomitéen oversendes landsstyret til godkjenning ved avslutning av hvert regnskapsår.

Regnskap og revisjonsberetninger legges fram for landsmøtet til orientering.

§ 18. TARIFFKRAV/ARBEIDSSTANS

Det vises til LOs vedtekter § 14 om tariffkrav og tariffrevisjoner og § 15 om avstemning over tarifforslag – arbeidsstans.

Landsstyret vedtar FOs krav i tariffspørsmål. Arbeidsutvalget ivaretar FOs interesser i sentrale forhandlinger, etter retningslinjer fra landsstyret.

Arbeidsstans i forbindelse med tariffkrav kan ikke iverksettes uten vedtak i landsstyret.

Når vedtak om å iverksette streik er fattet, eller om lockout er varslet, velger alle fylkesavdelingene en streike- eller lockoutkomité.

Så lenge en arbeidsstans varer, må ingen ta arbeid i virksomheter som omfattes av arbeidsstansen eller i virksomheter/bedrifter hvor det er erklært ubetinget sympatiaksjoner.

Landsstyret fatter vedtak om opphør av streik.

Tarifforslag skal legges fram for de medlemmer interessedet vil gjelde. For at avstemningsresultatet skal gi et fullverdig uttrykk for viljen hos medlemmene, skal det foretas uravstemning. Jf. LOs vedtekter.

§ 19. STØNAD UNDER ARBEIDSSTANS

Alle medlemmer som omfattes av arbeidsstans (streik eller lockout etter vedtak i henhold til § 18) har rett på stønad. Satsene for stønad fastsettes av landsstyret.

Tar medlemmer annet arbeid må de gi melding om dette til fylkesavdelingens streike- eller lockoutkomité. Så lenge medlemmet har slikt arbeid, faller stønad bort.

Medlemmer som var sykmeldt da arbeidsstansen ble iverksatt, har krav på stønad fra den dagen de blir friskmeldt mot å legge fram legeattest.

Medlemmer som er utskrevet til vernepliktstjeneste når arbeidsstansen blir satt i verk, får stønad fra den dagen de blir dimittert.

§ 20. UTMELDING

§ 20.1 Ordinær utmelding

Utmelding skjer skriftlig. Kontingent betales ut den måned utmelding skjer.

§ 20.2 Utmelding ved skyldig kontingent

Et medlem som skylder kontingent betraktes som utmeldt av forbundet etter to purringer.

§ 20.3 Utmelding i forbindelse med arbeidskamp

Utmelding kan ikke skje så lenge forbundet er i arbeidskamp, dvs. fra og med dato for varsel om plassfratredelse.

§ 21. SUSPENSJON/EKSKLUSJON

§ 21.1 Grunn til suspensjon og ekskludering

Et medlem kan suspenderes eller ekskluderes dersom hun/han setter seg utover disse vedtekter, forbundets etiske grunnlagsdokument eller på annen måte anses å ha handlet til alvorlig skade for sitt yrke eller sin organisasjon.

Et medlem kan suspenderes eller ekskluderes dersom hun/han er tilsluttet rasistiske/nazistiske og/eller fascistiske organisasjoner eller åpenlyst gir til kjenne at de støtter slike.

§ 21.2 Vedtak om suspensjon og ekskludering

Arbeidsutvalget kan fatte vedtak om suspensjon. Dersom grunnlaget er av yrkesetisk karakter behandles saken etter forutgående behandling og innstilling fra yrkesetisk råd. Vedtak gjelder inntil landsstyret fatter vedtak om eksklusjon/frifinnelse.

§ 21.3 Ankeadgang

Vedtak om suspensjon kan innen en – 1 – måned etter at medlemmet har fått skriftlig varsel om det, påankes til landsstyret uten at klagen har oppsettende virkning. Forvaltningslovens bestemmelser gjøres gjeldende.

Den suspenderte/ekskluderte har adgang til å bringe avgjørelsen inn for landsmøtet.

§21.4 Gjenopptak som medlem

Et medlem som har vært ekskludert kan gjenopptas som medlem etter vedtak av landsstyret.

§ 21.5 Møterett ved behandling

Et medlem som er foreslått suspendert/ekskludert har rett til å møte ved arbeidsutvalgets/landsstyrets behandling for å avgjøre forklaring.

§ 22. URAVSTEMNING

Landsmøtet eller landsstyret kan sende saker av særlig stor betydning til uravstemning blant medlemmene.

Fylkesavdelingens styre, representantskap eller 1/3 av fylkesavdelingens medlemmer kan kreve at saker av særlig stor betydning innenfor fylkesavdelingens egne politikkområder blir sendt ut til uravstemning blant fylkesavdelingens medlemmer.

§ 23. VEDTEKTSENDRINGER

Endringer i vedtektene vedtas på landsmøtet med 2/3 flertall.

§ 24. AVVIKLING AV FO

Avvikling av FO kan skje dersom landsstyret framsetter forslag om det overfor landsmøtet og forslaget blir vedtatt med 5/6 av de avgitte stemmene, eller dersom en av seksjonene trekker fullmaktene tilbake.

Ved oppløsning av FO fordeles midlene etter forholdstall på bakgrunn av seksjonenes medlemstall.

